

Zesde voortgangsbrief 'Werken als zelfstandige'

Op 16 november 2020 is de zesde voortgangsbrief 'Werken als zelfstandige' verschenen. In deze brief informeren de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de staatssecretaris van Financiën de Tweede Kamer opnieuw over de stand van zaken en de vervolgstappen ten aanzien van de maatregelen op het gebied van werken als zelfstandige.

Zoals in de vijfde voortgangsbrief (15 juni 2020) gemeld zijn verschillende voorgestelde maatregelen vervallen, waardoor alleen de webmodule als maatregel inzake werken als zelfstandige resteerde. In de zesde brief worden deze webmodule, de pilot van de webmodule en het bijbehorende tijdspad nader uitgewerkt. Naar verwachting zal de pilot op 11 januari 2021 starten. De afbouw van het huidige handavingsmoratorium start niet eerder dan 1 oktober 2021. Tot slot komen in de zesde brief andere, bredere relevante maatregelen over werken als zelfstandige aan de orde.

Hieronder bespreken wij de voortgangsbrief in meer detail.

Achtergrond maatregelen werken als zelfstandige

De minister en de staatssecretaris gaan in hun brief in op de structurele problemen met betrekking tot het functioneren en de inrichting van de arbeidsmarkt. Zo blijkt uit verschillende rapporten dat bij het werken als zelfstandige of als werknemer sprake is van een onoverzichtelijk stelsel van contractvormen en een ongelijk fiscaal, sociaal verzekeringsrechtelijk en arbeidsrechtelijk speelveld. In combinatie met de beperkte handhaving maakt dat het gemakkelijk en aantrekkelijk om werk uit te laten voeren door zelfstandigen.

De coronacrisis benadrukt eens te meer de kwetsbaarheid van veel zelfstandigen en de noodzakelijkheid van maatregelen voor het werken als zelfstandige.

Webmodule

Een van de maatregelen op het gebied van werken als zelfstandige is de webmodule. Dit is een instrument waarmee het kabinet beoogt duidelijkheid, en waar mogelijk zekerheid, te geven aan opdrachtgevers over de kwalificatie van de arbeidsrelatie voor de loonheffingen. Het onderscheid tussen de kwalificatie als zelfstandige en als werknemer is van belang gelet op het grote verschil in behandeling tussen opdrachtnemers en werknemers.

Na de eerdere twee testfasen (zie [ons nieuwsbericht van 17 juni 2020](#)) is de webmodule verder onderzocht en uitgewerkt. Met wat vertraging door de coronacrisis zal de pilot van de webmodule naar verwachting op 11 januari 2021 starten. De pilot duurt in ieder geval zes maanden. De bedoeling van de pilot is om zicht te krijgen op de werking van de webmodule en wat deze voor opdrachtgevers in de dagelijkse praktijk kan betekenen bij het verduidelijken van de aard van de arbeidsrelatie en – zo nodig – bij het vormgeven van de arbeidsrelatie.

Vragenlijst 'aanneming van werk' en 'tussenkomst'

In de vijfde voortgangsbrief van 15 juni 2020 werd aangegeven dat de vragenlijsten voor 'aanneming van werk' en 'tussenkomst' nog niet waren afgerond. Inmiddels is de

vragenlijst voor aanneming van werk en de bijbehorende weging gereed en maakt deze onderdeel uit van de pilot, samen met de eerder gepubliceerde standaardvragenlijst. De vragenlijst voor tussenkomst is nog niet afgerond; de komende maanden wordt onderzocht of de situatie van tussenkomst in de webmodule kan worden opgenomen.

Werking pilot webmodule

Zodra de pilot live is, kan de online standaardvragenlijst door iedereen anoniem worden doorlopen. Er worden geen privacygevoelige gegevens (zoals het IP-adres) geregistreerd en/of opgeslagen. Hierdoor kan de ingevulde webmodule niet naar een specifieke opdrachtgever worden herleid. Het tussentijds opslaan van de vragenlijst is daardoor niet mogelijk.

Na het doorlopen van de pilotwebmodule zijn de volgende uitkomsten mogelijk:

- Opdrachtgeversverklaring: de opdracht kan buiten dienstbetrekking worden verricht (bijvoorbeeld door een zzp'er).
- Indicatie dienstbetrekking: er zijn sterke aanwijzingen dat sprake is van een (fictieve) dienstbetrekking.
- Geen oordeel mogelijk: op grond van de gegeven antwoorden is niet duidelijk of sprake is van werken buiten dienstbetrekking of van werken in dienstbetrekking.

Deze uitkomsten hebben tijdens de pilotfase geen juridische status. Daardoor kunnen opdrachtgevers er geen zekerheid aan ontleen. In deze fase fungeert de webmodule voor opdrachtgevers dus alleen als voorlichtingsinstrument. Naast de online toelichting zal een helpdesk beschikbaar zijn indien opdrachtgevers vragen hebben over de interpretatie van de vragen en antwoorden in de webmodule.

Evaluatie pilot

Na een pilotperiode van (ten minste) zes maanden volgt een evaluatie en kan besluitvorming over de eventuele introductie van de webmodule plaatsvinden.

Bij de besluitvorming over de introductie van de webmodule wegen onder meer mee de uitkomsten van het zogenoemde 'brede maatschappelijk gesprek', de mogelijkheden bij misbruik en oneigenlijk gebruik en de mogelijkheden voor handhaving.

Naast de evaluatie van de webmodule wordt na de pilot ook bekeken in hoeverre (gefaseerd) met handhaving kan worden gestart. De afbouw van het huidige handavingsmoratorium start niet eerder dan 1 oktober 2021. Vooralsnog wordt het handavingsmoratorium dus verlengd. De Belastingdienst kan gedurende het moratorium wel correcties aanbrengen en/of boetes opleggen indien sprake is van kwaadwillendheid of als aanwijzingen (bijvoorbeeld na een bedrijfsbezoek) niet binnen een redelijke termijn zijn opgevolgd.

Overige relevante maatregelen werken als zelfstandige

Platformwerk

In de brief wordt ook een voorgestelde maatregel besproken om de rechtspositie van platformwerkers te versterken. Het gaat om een rechtsvermoeden (van het bestaan van een dienstbetrekking) rondom platformwerkers. Het kabinet zal dit verder uitwerken en onderzoek doen naar de effectiviteit en de Europeesrechtelijke houdbaarheid. Daarnaast wordt bekeken of het rechtsvermoeden mogelijkheden biedt voor andere, specifieke groepen werkenden.

Collectieve afspraken

Daarnaast wordt in de brief aandacht besteed aan de mogelijkheid om maatregelen betreffende werken als zelfstandige op cao-niveau te introduceren. De minister van SZW zal actief rapporteren over dergelijke collectieve afspraken, zoals het minimumtarief voor zzp'ers opgenomen in de cao Toneel en Dans 2020-2021, dat door de minister van SZW algemeen verbindend is verklaard.

Arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen

Een andere maatregel die in de brief wordt benoemd, is de wettelijke verzekeringsplicht tegen het arbeidsongeschiktheidsrisico voor zelfstandigen. Het kabinet werkt uit hoe dit onderdeel van het Pensioenakkoord kan worden omgezet in een uitvoerbare, uitlegbare en betaalbare regeling. Naar verwachting verschijnt hierover aan het einde van dit jaar een hoofdlijnenbrief.

Verkleinen verschillen zelfstandigen en werknemer

In de brief wordt onderkend dat er veel druk staat op de kwalificatie van een arbeidsrelatie, doordat er een ongelijk speelveld is. Het kabinet blijft daarom ook inzetten op het verkleinen van de verschillen tussen zelfstandigen en werknemers.

Mocht u naar aanleiding van het voorgaande vragen hebben, dan staan de Meijburgadviseurs u vanzelfsprekend graag bij met hun expertise.

Meijburg & Co
25 november 2020

De in dit memorandum opgenomen informatie is van algemene aard en heeft geen betrekking op de specifieke omstandigheden van een bepaald individu of een bepaalde entiteit. Hoewel bij de totstandkoming van dit memorandum de grootst mogelijke zorgvuldigheid is betracht, kunnen wij niet garanderen dat de daarin opgenomen informatie op de datum van ontvangst juist en volledig is of dat in de toekomst zal blijven. Op grond van deze informatie dient geen actie ondernomen te worden zonder adequate professionele advisering na een grondig onderzoek van de specifiek van toepassing zijnde situatie.